

Uzasadnienie

W związku z wypełnieniem zobowiązań Państwa Polskiego względem wymogów wynikających z Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992, ze zm.) Wzgórza Krzymowskie PLH320054 jako Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty został wyznaczony na podstawie decyzji Komisji Europejskiej z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010)9669)(2011/64/UE). Następnie obszar został zatwierdzony prawem krajowym, tj. rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Wzgórza Krzymowskie (PLH320054) (Dz. U. 2024 poz. 1160).

Na podstawie art. 131 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112), do zadań regionalnego dyrektora ochrony środowiska, należy ochrona i zarządzanie obszarami Natura 2000, na zasadach i w zakresie określonych ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478), dalej zwaną ustawą o ochronie przyrody.

W związku z powyższym, regionalny dyrektor ochrony środowiska jako organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000, na podstawie przepisu art. 27a ust. 2 ustawy o ochronie przyrody oraz koordynujący w myśl przepisu art. 32 ust. 3 ww. ustawy, funkcjonowanie obszarów Natura 2000 na obszarze swojego działania, obowiązany jest do sporządzenia oraz przyjęcia środków ochrony, o których mowa w regulacji art. 28 ustawy o ochronie przyrody.

Zgodnie z dyspozycją przepisu art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, dla obszaru Natura 2000 sprawujący nadzór nad obszarem sporządza projekt planu zadań ochronnych, biorąc pod uwagę cele ochrony obszaru; pierwszy projekt sporządza się w terminie 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską jako obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty lub od dnia wyznaczenia obszaru specjalnej ochrony ptaków. Na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy o ochronie przyrody, regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.

Podstawowym celem opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 jest jak najszybsze rozpoczęcie działań niezbędnych dla skutecznej jego ochrony, czyli podjęcie stosownych środków ochrony mających na celu utrzymanie (jeżeli jest właściwy) lub przywrócenie (jeżeli jest niezadowolający lub zły) właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony obszaru. Obowiązek osiągnięcia tak sformułowanego celu działań ochronnych na gruntach o różnej strukturze własności, w tym w szczególności stanowiących własność

prywatną, wymogła na ustawodawcy decyzja o nadaniu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 statusu normy prawnej ustanawianej w formie zarządzenia jako akt prawa miejscowego.

Szczegółowy tryb sporządzania projektu planu zadań ochronnych oraz zakres prac koniecznych do wykonania na potrzeby przygotowania projektu planu, określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2024 r., poz. 99).

Zgodnie z art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody, projekt planu zadań ochronnych (dalej: pzo) dla obszaru Natura 2000 zawiera:

- 1) opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000;
- 2) identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- 3) cele działań ochronnych;
- 4) określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących:
 - a. ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk;
 - b. monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, o których mowa w pkt 3;
 - c. uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony;
- 5) wskazania do zmian w istniejących planach ogólnych gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
- 6) wskazanie terminu sporządzenia, w razie potrzeby, planu ochrony dla części lub całości obszaru.

Ponadto, przy opracowaniu projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wzgórza Krzymowskie PLH320054, kierowano się także, oprócz wyżej przytoczonych aktów prawa powszechnie obowiązującego, wytycznymi Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska z dnia 12 grudnia 2012 r. „w sprawie opracowania planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000” oraz Instrukcją wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000 wersja 2012.1.

Zgodnie ze Standardowym Formularzem Danych (aktualizacja 10.2023 r.), przedmiotami ochrony są siedliska przyrodnicze: 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion*, 7110* Torfowiska wysokie z

roślinnością torfotwórczą, 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*), 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*), 9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*), 91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzożowo-sosnowe bagienne lasy borealne, 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe), 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*). Spośród gatunków przedmiotami ochrony są: 1088 kozioróg dębosz (*Cerambyx cerdo*), 1084 pachnica dębowa (*Osmoderma eremita*).

W toku prac planistycznych związanych ze sporządzeniem projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wzgórza Krzymowskie PLH320054, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie jako organ sprawujący nadzór nad obszarem, dokonał następujące czynności, m.in.:

- 1) Opisano granice obszaru w formie wektorowej warstwy informacyjnej, w oparciu o wyznaczenie 115 punktów węzłowych, dla których podano długość i szerokość geograficzną w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992, zgodnie z wymogami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 października 2012 r. w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych (Dz. U. poz. 1247 z późn. zm.).
- 2) Ustalono teren objęty projektem planu zadań ochronnych na podstawie weryfikacji przesłanek określonych przepisem art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody.

W granicach ostoi PLH320054 Wzgórza Krzymowskie znajduje się rezerwat przyrody „Dąbrowa Krzymowska” o powierzchni 34,86 ha. W zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie nr 38/2009 z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Dąbrowa Krzymowska” (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego Nr 51, poz. 1269 oraz z 2017 r. poz. 1513) uwzględniono zakres planu zadań ochronnych dla części obszaru Natura 2000 Wzgórza Krzymowskie PLH320054, pokrywającego się z rezerwatem. Tym samym, spełniona została przesłanka art. 28 ust. 11 pkt 3, i teren rezerwatu nie został ujęty w przedmiotowym planie zadań ochronnych.

Kolejny rezerwat przyrody w zdecydowanej większości znajdujący się w granicach obszaru Natura 2000 PLH320054 Wzgórza Krzymowskie to rezerwat „Olszyny Ostrowskie”. Jednak w dokumentach planistycznych dla tego obszaru - Rozporządzenie nr 72/2007 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 29 października 2007 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Olszyny Ostrowskie” (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego Nr 108, poz. 1873) nie uwzględniono zakresu planu zadań ochronnych dla części obszaru Natura 2000 Wzgórza Krzymowskie PLH320054, pokrywającego się z rezerwatem. Tym samym, nie zostały spełnione przesłanki art. 28 ust. 11 pkt 3 do jego wyłączenia z pzo i teren pokrywający się z rezerwatem został objęty planem zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wzgórza Krzymowskie.

W związku z powyższym, dokumentacją do planu zadań ochronnych objęto 1144,45 ha (gdzie całkowita powierzchnia ostoi Wzgórza Krzymowskie wynosi 1179,31 ha).

- 3) Przeanalizowano występowanie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt, wskazanych w Standardowym Formularzu Danych. W trakcie prac inwentaryzacyjnych

wykonywanych w ramach sporządzania planu zadań ochronnych, pozyskano wiedzę naukową, potwierdzającą znaczenie obszaru dla wymienionych w SDF siedlisk i gatunków zwierząt, stanowiących przedmioty ochrony obszaru.

- 4) Ustalono oceny stanu ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, na podstawie parametrów określonych rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, a także indywidualnego zestawu wskaźników, przyjętych na podstawie wiedzy naukowej do celów monitoringu, o którym mowa w art. 112 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody oraz raportów i notyfikacji, o których mowa w art. 38 tej ustawy.
- 5) Przeanalizowano istniejące i potencjalne zagrożenia dla utrzymania lub osiągnięcia właściwego stanu zachowania przedmiotów ochrony obszaru oraz oceny prawdopodobnych kierunków zmian uwarunkowań przyrodniczych i gospodarczych i ich możliwego wpływu na parametry oceny stanu ochrony siedlisk przyrodniczych.
- 6) Sformułowano cele działań ochronnych w sposób umożliwiający ich monitoring i weryfikację oraz postęp w realizacji. Konieczność ustalenia szczegółowych celów ochrony wynika z zarzutów formalnych Komisji Europejskiej z dnia 9 czerwca 2021 r., zn. INFR(2021)2025 C(2021)2179, w sprawie obowiązku ustalenia precyzyjnych celów ochrony dla każdego obszaru Natura 2000. Zgodnie z ww. stanowiskiem Komisji Europejskiej funkcja celów ochrony polega na określeniu, jaki stan gatunków i typów siedlisk na danym obszarze należy osiągnąć, tak aby obszar ten mógł przyczynić się do osiągnięcia ogólnego celu, jakim jest właściwy stan ochrony tych gatunków i typów siedlisk (art. 2 ust. 2 dyrektywy siedliskowej) na poziomie krajowym, biogeograficznym lub europejskim. Zgodnie z wykładnią przedstawioną przez Komisję Europejską aby spełnić tę funkcję, cele ochrony muszą być:
 - 7) *indywidualnie określone dla danego obszaru, tj. ustalone na poziomie obszaru;*
 - 8) *kompleksowe, tj. obejmujące wszystkie gatunki i typy siedlisk będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty na mocy dyrektywy siedliskowej, które występują w obszarze Natura 2000;*
 - 9) *indywidualnie określone dla przedmiotu ochrony, tj. jasno wskazywać konkretny typ siedliska lub gatunek na danym obszarze;*
 - 10) *indywidualnie określone pod kątem pożądanego stanu ochrony, tj. wyraźnie określające stan, jaki typ siedliska i gatunek na danym obszarze mają osiągnąć;*
- 11) *pożądany stan musi być:*
 - a) *ilościowy i mierzalny (cele ilościowe, które mogą być uzupełnione celami jakościowymi, takimi jak opis właściwego stanu siedliska lub struktury populacji), jak również raportowalny (umożliwiający monitorowanie);*
 - b) *realistyczny (uwzględniający rozsądne ramy czasowe i nakłady), spójny (umożliwiający zastosowanie takich samych atrybutów i wskaźników dla przedmiotów ochrony w różnych obszarach);*
 - c) *kompleksowy (atrybuty i cele powinny obejmować specyfikę danego przedmiotu ochrony i umożliwiać opisanie jego stanu ochrony jako właściwy lub niewłaściwy);*
 - d) *precyzyjne w odniesieniu do „utrzymania” lub „odtworzenia” stanu ochrony*

przedmiotu ochrony (odpowiedni poziom ambicji określający niezbędne środki ochrony);

- e) *odpowiadać ekologicznym wymaganiom dotyczącym typów siedlisk przyrodniczych wymienionych w załączniku I i gatunków wymienionych w załączniku II występujących na tych obszarach.*
 - f) Biorąc pod uwagę powyższe, szczegółowe cele działań ochronnych określono na poziomie wskaźników stanu ochrony odpowiadających poszczególnym parametrom stanu ochrony w ten sposób, żeby były określone docelowe, wynikające z metodyki Państwowego Monitoringu Środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, konkretne miary wskaźników.
- 12) Ustalono działania ochronne zapewniające skuteczne i efektywne osiągnięcie celów działań ochronnych, a także monitoring przyjętych parametrów stanu ochrony wszystkich przedmiotów ochrony obszaru.
- 13) Zaprojektowano działania dotyczące monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony obszaru oraz realizacji celów działań ochronnych zgodnie z wymogami ich ochrony. Przedmiotowy monitoring realizowany będzie zgodnie z obowiązującymi standardami metodycznymi stosowanymi w monitoringu siedlisk przyrodniczych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska w ramach realizacji Państwowego Monitoringu Środowiska. Realizacja przedmiotowego działania umożliwi w przyszłości sprawującemu nadzór nad obszarem realizację dyspozycji określonej brzmieniem przepisu art. 31 ustawy o ochronie przyrody. Ustalono, czy dla przedmiotów ochrony występuje konieczność uzupełnienia stanu wiedzy.
- 14) Dokonano szczegółowej analizy zapisów obowiązujących dokumentów planistycznych gminy Chojna, których realizacja potencjalnie może stworzyć ryzyko naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 33 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody. Po szczegółowej analizie ustalono, że nie istnieją przesłanki do sformułowania potrzeby dokonania zmiany w tych dokumentach.

Ponadto, w trakcie prac nad sporządzeniem projektu planu zadań ochronnych, ustalono brak potrzeby sporządzenia planu ochrony dla części lub całości obszaru Natura 2000 Wzgórza Krzymowskie PLH320054. Brak takiej potrzeby wynika przede wszystkim z faktu przeprowadzenia szczegółowej inwentaryzacji terenowej, która dostarczyła prawdopodobnie pełnej wiedzy na temat rozmieszczenia i stanu ochrony przedmiotów ochrony w obszarze. Przeprowadzone prace terenowe pozwoliły zidentyfikować kluczowe zagrożenia dla przedmiotów ochrony a także ich źródła i zakres oddziaływania. Stąd uznano, iż sporządzanie planu ochrony nie jest uzasadnione.

W toku prac planistycznych, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie, wykonując dyspozycję określoną przepisem art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, a także art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, obwieszczeniem z dnia 27 września 2019 r. (znak WOPN-PK.082.1.2017.GK.RCh), podał do publicznej wiadomości informację o zamiarze

przystąpienia do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Wzgórza Krzymowskie PLH320054, zawiadamiając o:

- 1) przystąpieniu do opracowania projektu dokumentu planu zadań ochronnych i jego przedmiocie,
- 2) możliwości zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu.

Powyższy obowiązek w zakresie podania ww. informacji do publicznej wiadomości wykonano zgodnie z czynnościami określonymi w przepisie art. 3 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, publikując w ustawowo przewidzianym terminie wskazane wyżej informacje w formie obwieszczenia z dnia 27 września 2019 r., tj.:

- 1) na stronie Biuletynu Informacji Publicznej (BIP) Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie,
- 2) na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie,
- 3) na tablicy ogłoszeń wszystkich jednostek samorządu terytorialnego objętych granicami obszaru Natura 2000,
- 4) w prasie o odpowiednim do rodzaju dokumentu zasięgu, tj. Głos Szczeciński, wydanie z dnia 30 września 2019 r.

Podstawowym środkiem realizacji przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie obowiązku wynikającego z przepisu art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, mającego na celu „zapewnienie możliwości udziału zainteresowanych osób i podmiotów prowadzących działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000”, było zorganizowanie i przeprowadzenie z udziałem Wykonawcy projektu planu, cyklu spotkań dyskusyjnych. Zaproszeni przedstawiciele organów, instytucji oraz podmiotów zainteresowanych ochroną obszaru, stworzyli tzw. Zespół Lokalnej Współpracy tj. grupę roboczą pracującą nad opracowaniem projektu planu. W skład Zespołu Lokalnej Współpracy dla obszaru o znaczeniu Wspólnotowym Wzgórza Krzymowskie PLH320054 weszli reprezentanci oraz przedstawiciele następujących grup interesu:

- 1) Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie;
- 2) Nadleśnictwa Chojna;
- 3) Starostwa Powiatowego w Gryfinie;
- 4) Gminy Chojna;
- 5) Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Zachodniopomorskiego;
- 6) Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa;
- 7) Federacji Zielonych „Gaja”;
- 8) Stowarzyszenia „Stoki 2018”.

Pierwsze spotkanie Zespołu Lokalnej Współpracy odbyło się dnia 04 lutego 2020 w auli Nadleśnictwa Chojna. W ramach spotkania przedstawiono prezentację opisującą dotychczasowy stan wiedzy o przedmiotach ochrony obszaru oraz założenia prac nad Planem Zadań Ochronnych. Zachęcono także uczestników do wpisania się na listę Zespołu Lokalnej Współpracy i aktywne uczestnictwo w pracach Zespołu.

Drugie spotkanie Zespołu Lokalnej Współpracy nie odbyło się w normalnym trybie w związku z obostrzeniami związanymi z pandemią COVID-19. Materiały z badań terenowych, uzupełniony moduł B szablonu PZO oraz prezentację udostępniono członkom ZLW w dniu 02 grudnia 2020, w celu wnoszenia uwag. Do tego etapu prac nie wpłynęły żadne uwagi.

Trzecie spotkanie Zespołu Lokalnej Współpracy także odbyło się w trybie zdalnym w związku z obostrzeniami związanymi z pandemią COVID-19. Materiały z badań terenowych, uzupełniony moduł C szablonu PZO oraz prezentację udostępniono członkom ZLW w dniu 14 maja 2021, w celu wnoszenia uwag. Do tego etapu prac (oraz do wybranych zagadnień z poprzednich etapów) zgłosiło uwagi Nadleśnictwo Chojna, Klub Przyrodników oraz Nadleśniczy Nadleśnictwa Chojna. W związku z bardzo licznymi uwagami Nadleśnictwa Chojna oraz Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie zostało zorganizowane dodatkowe spotkanie w celu omówienia tych uwag. Spotkanie to odbyło się dnia 18 czerwca w siedzibie RDOŚ w Szczecinie. Jednak nawet na nim nie rozstrzygnięto wszystkich uwag i propozycji. Wykonawca projektu PZO oraz Nadleśnictwo Chojna spotkali się dodatkowo na konsultacjach połączonych z wizją terenową. Spotkanie odbyło się 21 lipca w siedzibie Nadleśnictwa Chojna. Na spotkaniu ustalono ostateczną wersję projektu PZO, która została zaakceptowana przez obie strony.

W oparciu o dokumentację do planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wzgórza Krzymowskie PLH320054, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie:

1. przedłożył częściowy wniosek o aktualizację Standardowego Formularza Danych w zakresie usunięcia 7140 z listy przedmiotów ochrony oraz dodania jako przedmiotów ochrony siedlisk 7110, 91D0 (wniosek z dn. 17 sierpnia 2021 r., sygnatura: WOPN-ON.6322.20.2021.RCh) – zaakceptowany częściowo przez GDOŚ (pismo GDOŚ z dnia 18 listopada 2021 r., sygnatura: DZP-WO.630.16.7.2021.LB);
2. przedłożył kompleksowy wniosek o zmianę Standardowego Formularza Danych (wniosek z dn. 31 grudnia 2021 r. sygnatura WOPN-ON.6322.28.2021.DM), obejmujący usunięcie z przedmiotów ochrony siedliska 7140, aktualizację powierzchni siedlisk 3150, 7110, 9110, 9170, 9190, 91E0, 91D0, 91F0 oraz zmianę parametrów przedmiotów ochrony 1088, 1084 – zaakceptowany przez GDOŚ w części (pismo z dnia 04 sierpnia 2022 r., DZP-WO.630.16.14.2021.SW);
3. przedłożył częściowy wniosek o aktualizację Standardowego Formularza Danych w zakresie aktualizacji powierzchni siedliska 9190 (wniosek z dn. 9 października 2023 r., sygnatura: WOPN.6322.31.2023.DM) – zaakceptowany przez GDOŚ w całości (pismo z dn. 10 października 2023 r., sygnatura: DZP-WO.630.1.131.2023.IW).

Uaktualniony SDF jest dostępny na stronie internetowej:

<https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/widok/viewnatura2000.jsf?fop=PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH320054.H>

W związku z regulacją art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody, sporządzający projekt planu zadań ochronnych zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112), w postępowaniu którego przedmiotem jest sporządzenie projektu dokumentu.

W wykonaniu tego obowiązku, w dalszym toku prac, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie, w dniu 04 grudnia 2023 r. podał do publicznej wiadomości informację o:

- sporządzeniu projektu planu zadań ochronnych,
- możliwości zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu,
- możliwości składania do niego uwag i wniosków w terminie do 28 grudnia 2023 r.

Powyższy obowiązek w zakresie podania ww. informacji do publicznej wiadomości wykonano zgodnie z czynnościami określonymi w przepisie art. 3 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, publikując w ustawowo przewidzianym terminie wskazane wyżej informacje w formie obwieszczenia z dnia 04 grudnia 2023 r. (sygnatura: WOPN.6320.20.2023.RCh):

- 1) na stronie Biuletynu Informacji Publicznej (BIP) Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie,
- 2) na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie,
- 3) na tablicy ogłoszeń wszystkich jednostek samorządu terytorialnego objętych granicami obszaru Natura 2000,
- 4) w prasie o zasięgu wojewódzkim (Kurier Szczeciński z dnia 04 grudnia 2023 r.).

W dniu 28 listopada 2023 r. GDOŚ zaopiniował pozytywnie przedłożony projekt zarządzenia (e-mail z dnia 28 listopada 2023 r.).

W procedurze konsultacji społecznych projektu zarządzenia wpłynęło 20 uwag i wniosków ze strony Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie oraz Nadleśnictwa Chojna, które rozważono, wprowadzając w przypadku uwag uzasadnionych zmiany do projektu. Uwagi rozpatrzono w sposób następujący:

Lp.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia
1	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie	Treść uwagi: <i>W uzasadnieniu do projektu w/w zarządzenia, wnosimy o dodanie do Zespołu Lokalnej Współpracy również Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie. Takie oświadczenie zostało przekazane e-mailowo w dniu 19.02.2021 r. W dalszej części uzasadnienia (strona 7) prosimy o przerehabilitowanie zdania na: „... w związku z bardzo licznymi uwagami Nadleśnictwa Chojna oraz RDLP w Szczecinie zostało zorganizowane spotkanie w dniu 18.06.2021 r.”</i>	Uwagę uwzględniono. Poprawiono treść uzasadnienia.
2	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie Nadleśnictwo Chojna	Uwaga dotycząca zał. 3 – do zagrożeń o kodach B02.02 Wycinka lasu, B02.01 Odnawianie lasu po wycince (nasadzenia). Przedmioty ochrony: 9110, 91E0, kozioróg dębosz, pachnica dębowa. Treść uwagi: <i>Wnosimy o usunięcie zagrożenia. Nie ma podstaw do wpisania, jako istniejące zagrożenie – wycinka lasu. Gospodarka leśna prowadzona jest zgodnie z zatwierdzonym przez Ministra Środowiska Planem Urządzenia Lasu. Głównym jej celem jest zapewnienie trwałości lasu i ciągłości jego wielofunkcyjnej roli, nie ma więc tutaj przypadkowości „wycinka lasu”. Wielofunkcyjna rola lasów w gospodarce, przyrodzie i życiu człowieka wymaga prowadzenia gospodarki leśnej w sposób zrównoważony, zgodnie z prawami natury. Należy pamiętać, że wymiana pokoleń lasu jest jednym z najistotniejszych czynników gwarantujących zachowanie trwałości lasu. Zapis „wycinka lasu” kojarzy się z deforestacją, natomiast czasowe pozbawianie drzewostanu na niewielkich rozproszonych powierzchniach, w ramach całego kompleksu leśnego, zgodnie z zachowaniem ład przestrzennego nie jest zagrożeniem dla zachowania właściwego stanu ochrony przedmiotów w obszarach Natura 2000. Odnawianie drzewostanów stanowi gwarancję zachowania ciągłości leśnych formacji roślinnych i jako takie, powinno być postrzegane w dłuższej perspektywie jako sposób zachowania siedlisk przyrodniczych. Faza ta zapewnia o tym, że zachowana będzie trwałość lasu, co jest równoznaczne z ciągłością utrzymania siedliska przyrodniczego. Działania na siedliskach przyrodniczych realizowane są na podstawie porozumienia nr 1/2009 z dnia 23.11.2009 roku zawartego pomiędzy RDOŚ w Szczecinie a RDLP w Szczecinie, które odnosi się do konkretnych siedlisk przyrodniczych i wskazuje możliwe działania z zakresu gospodarowania (np. składy gatunkowe, rębnie). Dodatkowo powierzchnie odnawiane są rodzimymi gatunkami z właściwym składem gatunkowym dla danego siedliska.</i>	Uwagę uwzględniono częściowo. W przypadku siedliska 91E0 zagrożenie zidentyfikowano w obrębie płatu łągu źródłiskowego <i>Fraxino –Alnetum cardaminetosum</i> w wąskiej dolince okresowego cieku, zlokalizowanego w wydz. 164c. Podczas prac terenowych zanotowano wykarczowanie drzew w strefie źródłisk (płat siedliska zasilany jest wodami gruntowymi spod mineralnego zbocza), gdzie następnie wprowadzono tradycyjne odnowienie wraz z przekształceniem gruntu. Wśród możliwych do zastosowania kodów zagrożeń kod siedliska B02.02 jest najbardziej obrazujący zaobserwowane oddziaływania w obrębie ww. płatu (wycinkę lasu stanowi tutaj rębnia na łągu źródłiskowym – siedlisku priorytetowym). Wśród zagrożeń nie wymienia się kodu wskazującego np. na „wycinkę drzew”. W związku z powyższym kod zagrożenia B02.02 pozostawiono przy siedlisku 91E0, które następnie wyjaśniono w jego opisie, w odrębnej kolumnie. Kody zagrożeń B02.02 oraz B02.01 pozostawiono również przy gatunkach chrząszczy. Opisy zagrożeń zostały umieszczone w odrębnej kolumnie. Ze względu na ograniczony wybór skodowanych zagrożeń przyjmuje się kody jak najbardziej zbliżone do zidentyfikowanych oddziaływań negatywnych w stosunku do przedmiotów ochrony. W przypadku siedliska 9110 zaobserwowano <i>niszczenie runa</i> ,

			<p><i>zaburzenie gleby poprzez rozjeżdżanie podczas prac wycinkowych (dotyczy także uszkodzeń powstałych podczas prac na wydzieleniach przyległych). Kod B02.02 jest związany pośrednio z zaobserwowanym oddziaływaniem. Wśród kodów zagrożeń w przypadku leśnictwa (B) nie wymieniono niszczenia runa ani zaburzeń gleby, dlatego też uwzględniając uwagę zastosowano inny kod: B07 inne rodzaje praktyk leśnych, pozostawiając opis zagrożenia bez zmian.</i></p>
3	<p>Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie</p> <p>Nadleśnictwo Chojna</p>	<p>Uwaga dotycząca zał. 3 – do zagrożenia o kodzie B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew (Nadmierne usuwanie martwego drewna. Bieżące uprzątnięcie martwych i zamierających drzew). Przedmioty ochrony: 9110, 9170, 9190, 91E0, kozioróg dębosz, pachnica dębowa. Treść uwagi: <i>Wnosimy o usunięcie zagrożenia. W ramach prowadzonej gospodarki leśnej pozostawiane są drzewa biocenotyczne oraz fragmenty starodrzewu (biogrupy) do naturalnego rozkładu w celu zachowania bioróżnorodności.</i></p>	<p>Uwagi nie uwzględniono.</p> <p>Zagrożenia zidentyfikowano na podstawie prac terenowych, które wykazano w kartach obserwacji płatów poszczególnych siedlisk oraz siedlisk chrząszczy.</p>
4	<p>Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie</p>	<p>Uwaga dotycząca zał. 3 – do zagrożenia o kodzie B02.04 Usuwanie martwych i umierających oraz B07 Inne rodzaje praktyk leśnych (Ujednolicenie struktury wiekowej drzewostanu. Obecność luki pokoleniowej między młodszym pokoleniem drzew a niezbyt licznymi drzewami senilnymi o wieku przekraczającym 200 lat). Przedmioty ochrony: kozioróg dębosz, pachnica dębowa. Treść uwagi: <i>Wnosimy o usunięcie zagrożenia. W obszarze Natura 2000 znajdują się drzewostany w różnym przedziale wiekowym. W wyniku prowadzonych rębni złożonych struktura wiekowa jest zróżnicowana.</i></p>	<p>Uwagi nie uwzględniono.</p> <p>Zagrożenia zidentyfikowano na podstawie prac terenowych, które wykazano w kartach obserwacji siedlisk chrząszczy. Zagrożenie stwierdził i wykazał ekspert entomolog dr hab. Andrzej Oleksa specjalizujący się w biologii ksylobiontów. Zagrożenie te szeroko i wyczerpująco omówił na spotkaniu ZLW dowodząc jednoznacznie że w świetle aktualnych danych naukowych luka pokoleniowa w drzewostanie obszaru jest znaczna. Przedstawiciele Lasów Państwowych uczestniczyli w spotkaniu i mieli możliwość zapoznać się z przytoczonymi faktami.</p>
5	<p>Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie</p> <p>Nadleśnictwo Chojna</p>	<p>Uwaga dotycząca zał. 5 – do działania o treści: Umożliwienie naturalnego kształtowania się strefy ekotonowej poprzez wyłączenie z użytkowania rębego pasa drzewostanu o szerokości 50 m od granic działki jeziora. Przedmiot ochrony: 3150. Treść uwagi: <i>Wnosimy o zmianę zapisu na: Zachowywać, kształtować i/lub tworzyć strefy ekotonowe w pasie o szerokości około 25 m od granic</i></p>	<p>Uwagę uwzględniono w zakresie warunku bezpieczeństwa ludzi i mienia. Pozostałej części uwagi nie uwzględniono.</p> <p>Propozycja dotycząca treści działania jest niezrozumiała oraz wewnętrznie sprzeczna, bowiem nie jest możliwe jednoczesne zachowywanie, kształtowanie i/lub tworzenie stref ekotonowych.</p>

		<p><i>działki jeziora, z wyłączeniem sytuacji klęskowych oraz przypadków zagrażających trwałości lasu i/lub bezpieczeństwu ludzi i mienia. W strefie ekotonowej nie stosować rębni zupełnych i gniazdowych.</i></p>	<p>Strefę ekotonową (syn. buforową, ochronną) tworzy się/powołuje jednorazowo poprzez wyłączenie z użytkowania pasu lasu. Ich zadaniem jest ochrona bezpośredniego sąsiedztwa obiektu cennego przyrodniczo (w tym przypadku unikatowego ekosystemu jeziora). Strefy tej nie „kształtuje się”, gdyż stanowi to zaprzeczenie ochrony biernej, jak również nie „tworzy się” jej w przypadku, gdy zostanie ona powołana.</p> <p>Dla zachowania wyróżniających się walorów jeziora Ostrowskiego zachowana strefa ekotonowa, powinna mieć odpowiednią szerokość dla zaplanowanych dla niej zadań. Jeżeli strefa wyłączenia z użytkowania ma skutecznie chronić ten wrażliwy ekosystem przed sływami powierzchniowymi oraz innymi zaburzeniami generowanymi przez gospodarkę leśną (szczególnie zręby) to powinna mierzyć zdecydowanie więcej, niż proponowane w uwadze 25 metrów. Strefa o szerokości zaledwie 25 metrów miałaby charakter raczej symboliczny a jej skuteczność była by znikoma. Jezioro Ostrów to akwen o wysokich walorach przyrodniczych, w tym zachowanych cechach mezotroficznym jezior twardowodnych (pozostałości „łak ramienicowych”). Dla zachowania jego unikalnych walorów niezbędne są działania o wymiarze rzeczywistym, a nie symbolicznym. Zauważyć należy także, że część drzewostanów przylegających do jeziora stanowi rezerwat przyrody „Olszyny Ostrowskie”, w którym i tak nie wycina się drzew, więc wpływ planowanego działania na gospodarkę leśną jest naprawdę niewielki, tym bardziej, że aktualnie obowiązujące zasady hodowli lasu wskazują na konieczność tworzenia stref ekotonowych wokół jezior.</p> <p>Proponowany zapis „z wyłączeniem sytuacji klęskowych oraz przypadków zagrażających trwałości lasu i/lub bezpieczeństwu ludzi i mienia ograniczono do: „Naturalny rozwój ekosystemu (bez zabiegów gospodarczych). Z wyłączeniem przypadków zagrażających bezpieczeństwu ludzi i mienia”. Jednakże bez „sytuacji klęskowych” oraz „przypadków zagrażających trwałości lasu”. Między innymi po to należy zachować strefę ekotonową, aby</p>
--	--	---	---

			<p>w bezpośrednim otoczeniu jeziora tolerować sytuacje które w lasach o funkcjach gospodarczych uznawane są za kłeszkowe i zagrażające trwałości lasu (np. wiatrolomy i wywroty, większe nagromadzenie ksylobiontów owadzych czy grzybów) a prowadzące do naturalizacji pasa drzewostanu wokół akwenu i umożliwiające mu pełnienie funkcji biocenotycznych (wodochronnych, ostoi gatunków chronionych). Jedynym uzasadnieniem interwencji w strefie ekotonowej powinny bezwzględnie pozostać zagrożenia dla bezpieczeństwa ludzi i mienia (np. pożary, wiatrolomy nad drogami, szlakami pieszymi, miejscami odpoczynku czy stanowiskami wędkarskimi).</p>
6	<p>Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie</p> <p>Nadleśnictwo Chojna</p>	<p>Uwaga dotycząca zał. 5 – do działania o treści: Kształtowanie strefy ekotonowej i wyłączenie z użytkowania rębego pasa drzewostanu o szerokości 50 m otaczającego misy torfowiskowe.</p> <p>Przedmiot ochrony: 7110.</p> <p>Treść uwagi: <i>Wnosimy o zmianę zapisu na: Zachowywać, kształtować i/lub tworzyć strefy ekotonowe w pasie o szerokości około 25 m od granic misy torfowiskowej, z wyłączeniem sytuacji kłeszkowych oraz przypadków zagrażających trwałości lasu i/lub bezpieczeństwu ludzi i mienia. W strefie ekotonowej nie stosować rębni zupełnych i gniazdowych.</i></p>	<p>Uwagi nie uwzględniono.</p> <p>Propozycja dotycząca treści działania jest niezrozumiała oraz wewnętrznie sprzeczna, bowiem nie jest możliwe jednoczesne zachowywanie, kształtowanie i/lub tworzenie stref ekotonowych. Strefę ekotonową (syn. buforową, ochronną) tworzy się/powołuje jednorazowo poprzez wyłączenie z użytkowania pasu lasu. Ich zadaniem jest ochrona bezpośredniego sąsiedztwa obiektu cennego przyrodniczo (w tym przypadku ekosystemów torfowiskowych). Strefy tej nie „kształtuje się”, gdyż stanowi to zaprzeczenie ochrony biernej, jak również nie „tworzy się” jej w przypadku, gdy zostanie ona powołana. Dodatkowo strefy wokół torfowisk o szerokości zaledwie 25 metrów miałyby charakter raczej symboliczny a ich skuteczność byłaby znikoma, gdyż nie obejmowałyby nawet ich bezpośredniej zlewni – tj. zboczy wokół mis torfowiskowych. Prace zrębne przeprowadzane w zlewni bezpośredniej stanowiły by bezpośrednie zagrożenie dla stanu zachowania torfowisk poprzez generowanie spływów powierzchniowych, a co za tym idzie eutrofizacji wód okrajka oraz zaburzenia uwodnienia płatów torfowisk wysokich (przyspieszenie spływu wód opadowych a w okresie suszy silniejsze przesychnanie). W związku z powyższym zachowano działanie w dotychczasowym brzmieniu.</p>

7	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie Nadleśnictwo Chojna	Uwaga dotycząca zał. 5 – do działania o treści: – uzyskanie bardziej złożonej struktury drzewostanu, poprzez pozostawianie w cięciach rębnych fragmentu co najmniej 5% powierzchni starodrzewu, jako biogrupy. Przedmioty ochrony: 9110, 9170, 9190. Treść uwagi: <i>Wnosimy o przerehabilitowanie zapisu na: – uzyskanie bardziej złożonej struktury drzewostanu, poprzez pozostawianie w cięciach rębnych fragmentu co najmniej 5% powierzchni starodrzewu, jako biogrupy z wyjątkiem sytuacji kłeskowych oraz przypadków zagrażających trwałości lasu i / lub bezpieczeństwu ludzi i mienia.</i> Ponadto w kolumnie przedmioty ochrony: 9110 (omyłkowo wpisane do 7110 – lp.7), 9170 (omyłkowo wpisane do 9110 – lp. 13), 9190 (lp. 20)	Uwagę uwzględniono częściowo. Do działania dodano wyjątek dotyczący bezpieczeństwa. Usunięto pomyłkę redakcyjną wynikającą z przesunięcia wierszy w tabeli (przy 7110 znajdowało się omyłkowo działanie adresowane do 9110, a przy 9110 – omyłkowo wpisane działanie dla 9170, natomiast w przypadku 9190 działanie było umiejscowione prawidłowo).
8	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie Nadleśnictwo Chojna	Uwaga dotycząca zał. 5 – do części działania o treści: – wyłączenie z użytkowania fragmentów drzewostanów obejmujących zabagnienia śródleśne, brzegi cieków i rowów z pasem buforowym co najmniej 10m wokół nich. Przedmioty ochrony: 9110, 9170, 9190. Treść uwagi: <i>Wnosimy o zmianę zapisu na: nie stosować rębni zupełnych i gniazdowych w pasie o szerokości 25 m od linii brzegu naturalnych cieków wodnych, z wyłączeniem sytuacji kłeskowych oraz przypadków zagrażających trwałości lasu i / lub bezpieczeństwu ludzi i mienia.</i> Ponadto w kolumnie przedmioty ochrony: 9110 (omyłkowo wpisane do 7110 – lp.7), 9170 (omyłkowo wpisane do 9110 – lp. 13), 9190 (lp. 20).	Uwagę uwzględniono częściowo. Ze względu na bardzo małą powierzchnię lokalnych zabagnień oraz ich okresowe występowanie (w zależności od nasilenia suszy w danym roku), a także brak możliwości wskazania konkretnych lokalizacji tychże zabagnień, usunięto z zarządzenia kwestionowany zapis, stanowiący część działania dotyczącego sposobu gospodarowania w obrębie siedlisk 9110, 9170 oraz 9190. Usunięto pomyłkę redakcyjną wynikającą z przesunięcia wierszy w tabeli (przy 7110 znajdowało się omyłkowo działanie adresowane do 9110, a przy 9110 – omyłkowo wpisane działanie dla 9170, natomiast w przypadku 9190 działanie było umiejscowione prawidłowo).
9	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie Nadleśnictwo Chojna	Uwaga dotycząca zał. 5 – do działania o treści: Zabezpieczenie płatów, jako powierzchni referencyjnych poprzez nadanie im statusu drzewostanu ochronnego – cennego lub jako ostoi bioróżnorodności biologicznej. Przedmiot ochrony: 9170. Treść uwagi: <i>Wnosimy o przerehabilitowanie zapisu: Uznanie płatów jako ekosystemy referencyjne, stanowiące ostoje różnorodności biologicznej. Drzewostany te są uznane jako lasy ochronne.</i>	Uwagę uwzględniono. Zapis przerehabilitowano na: „Zabezpieczenie płatów, jako powierzchni referencyjnych poprzez nadanie im statusu: cenne fragmenty rodzimej przyrody lub jako ostoi bioróżnorodności biologicznej”.
10	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie	Uwaga dotycząca zał. 5 – do działania o treści: Stopniowa eliminacja z drzewostanu daglezi, modrzewia, świerka oraz robinii akacjowej w ramach zabiegów gospodarczych p.p. trzebieży, cięć przygodnych).	Uwagi nie uwzględniono. Wydzielenie leśne 144Aa zajmuje 5,4 ha powierzchni, natomiast

		<p>Obszar wdrażania: Płaty siedliska 9170 w Nadleśnictwie Chojna: Jest: Leśn. Piasecznik wydz. 173f (całe), 181a (część); Jest: Leśn. Łukowice wydz. 129i (część), 129j (część), 144Aa (część).</p> <p>Przedmiot ochrony: 9170.</p> <p>Treść uwagi: <i>Wnosimy o usunięcie z obszaru wdrażania wydz. 144Aa (część), w którym znajduje się wyłączony drzewostan nasienny daglezwjowy.</i></p>	<p>siedlisko 9170 zajmuje jedynie 1,8 ha, czyli nieco ponad 30%. Jest to płat dojrzałego grądu w obniżeniu terenu. Drzewostan w pierwszym piętrze buduje przerzedzona daglezwja zielona <i>Pseudotsuga menziesii</i>. W drugim piętrze dominuje grab. Runo mocno zacienione, z niewielkim pokryciem, głównie cienioznośnych paproci. W centralnej jego części znajdują się pozostałości zgrądowiałego łągu.</p> <p>Wskaźnik „Gatunki obce w drzewostanie” oceniono jako U2, za co odpowiada 30% pokrycie płatu daglezwją zieloną, odnawiającą się. Występowanie gatunków obcych obniża ocenę płatu siedliska, dlatego też należało zaplanować działania prowadzące do osiągnięcia wyższej oceny. W zał. 4 (cele działań ochronnych) założono poprawę wskaźnika z poziomu oceny złej U2 do poziomu oceny właściwej FV. Jedynym sposobem poprawy wskaźnika jest stopniowa eliminacja ww. gatunku.</p> <p>Mając na uwadze powyższe pozostawiono w obszarze wdrażania wydz. 144Aa (część), natomiast treść działania przeredagowano na: <i>W obrębie płatów siedliska 9170 stopniowa eliminacja z drzewostanu daglezwji, modrzewia, świerka oraz robinii akacjowej.</i></p> <p>Sugeruje się rozpatrzenie możliwości podziału wydzielienia na powierzchnie z siedliskami (9170, 91E0) oraz powierzchnię z drzewostanem nasiennym.</p>
11	<p>Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie</p> <p>Nadleśnictwo Chojna</p>	<p>Uwaga dotycząca zał. 5 – do działania o treści: Kształtowanie strefy ekotonowej i wyłączenie z użytkowania rębego pasa drzewostanu o szerokości 50 m otaczającego misę torfowiskową porośniętą lasem bagiennym.</p> <p>Przedmiot ochrony: 91D0.</p> <p>Treść uwagi: <i>Wnosimy o zmianę zapisu na: Zachowywać, kształtować i/lub tworzyć strefy ekotonowe w pasie o szerokości około 25 m od granic misy torfowiskowej, z wyłączeniem sytuacji klęskowych oraz przypadków zagrażających trwałości lasu i/lub bezpieczeństwu ludzi i mienia. W strefie ekotonowej nie stosować rębni zupełnych i gniazdowych.</i></p>	<p>Uwagi nie uwzględniono.</p> <p>Propozycja dotycząca treści działania jest niezrozumiała oraz wewnętrznie sprzeczna, bowiem nie jest możliwe jednoczesne zachowywanie, kształtowanie i/lub tworzenie stref ekotonowych. Strefę ekotonową (syn. buforową, ochronną) tworzy się/powołuje jednorazowo poprzez wyłączenie z użytkowania pasu lasu. Ich zadaniem jest ochrona bezpośredniego sąsiedztwa obiektu cennego przyrodniczo (w tym przypadku ekosystemów torfowiskowych). Strefy tej nie „kształtuje się”, gdyż stanowi to zaprzeczenie</p>

		Ponadto w kolumnie przedmioty ochrony: 91D0 (<i>omyłkowo wpisane do 9190</i>).	<p>ochrony biernej, jak również nie „tworzy się” jej w przypadku, gdy zostanie ona powołana. Dodatkowo strefy wokół torfowisk o szerokości zaledwie 25 metrów miałyby charakter raczej symboliczny a ich skuteczność byłaby znikoma, gdyż nie obejmowałyby nawet ich bezpośredniej zlewni – tj. zboczy wokół mis torfowiskowych. Prace zrębowe przeprowadzane w zlewni bezpośredniej stanowiły by bezpośrednie zagrożenie dla stanu zachowania torfowisk poprzez generowanie spływów powierzchniowych, a co za tym idzie eutrofizacji wód okrajka oraz zaburzenia uwodnienia płatów torfowisk (przyspieszenie spływu wód opadowych a w okresie suszy silniejsze przesychnanie). W związku z powyższym zachowano działanie w dotychczasowym brzmieniu.</p> <p>Usunięto pomyłkę redakcyjną wynikającą z przesunięcia wierszy w tabeli (w projekcie poddanym konsultacjom działanie zostało błędne przyporządkowane do siedliska 9190).</p>
12	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie Nadleśnictwo Chojna	<p>Uwaga dotycząca zał. 5 – do działania o treści: Usunięcie wszystkich egzemplarzy świerka pospolitego z powierzchni płatów siedliska.</p> <p>Przedmiot ochrony: 91D0.</p> <p>Treść uwagi: <i>Wnosimy o zmianę zapisu przez: Usunięcie egzemplarzy drzew świerka pospolitego z powierzchni płatów siedliska.</i></p>	<p>Uwagi nie uwzględniono z powodu braku jej uzasadnienia.</p> <p>Ponadto zgodnie z nowelizacją ustawy ochrony przyrody Ustawodawca nie wskazał okresu obowiązywania planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, ale jednocześnie określił w art. 28 ust. 8a sytuacje, w których możliwa jest zmiana tego dokumentu, tj., gdy wynika ona z potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub gdy zachodzi konieczność jego aktualizacji, w szczególności w wyniku oceny aktualności planu zadań ochronnych. Dlatego też osiągnięcie celów działań ochronnych jest długoterminowe.</p>
13	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie Nadleśnictwo Chojna	<p>Uwaga dotycząca zał. 5 – do działania o treści: Wspieranie retencji glebowej wody, także w szerszym otoczeniu płatów poprzez niekonserwowanie rowów odwadniających płaty i ich otoczenie.</p> <p>Przedmiot ochrony: 91D0.</p> <p>Treść uwagi: <i>Wnosimy o preredagowanie zapisu na: Niekonserwowanie</i></p>	<p>Uwagi nie uwzględniono z powodu braku jej uzasadnienia.</p> <p>Na płaty siedliska negatywny wpływ mają rowy odwadniające położone w otoczeniu płatów siedliska 91D0, co zostało opisane w działaniu. Zaproponowana treść działania nie zmienia celu do</p>

		<i>rowów odwadniających bezpośrednio płaty siedliska 91D0.</i>	osiągnięcia, dlatego też pozostawiono treść działania bez zmian.
14	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie Nadleśnictwo Chojna	Uwaga dotycząca zał. 5 – do działania o treści: Wyznaczenie 300 egzemplarzy drzew „następców” w granicach obszaru i pozostawienie ich, jako przestojów o funkcjach biocenotycznych dedykowanych dla ksylobiontów. Przedmioty ochrony: pachnica dębowa, kozioróg dębosz. Treść uwagi: <i>Zwraca się uwagę na potrzebę uzupełnienia stanu wiedzy o gatunkach (lp. 45) tj. pełną inwentaryzację wszystkich senilnych egzemplarzy drzew oraz drzew dziuplastych w obszarze. W związku z powyższym wnosimy o zmianę zapisu na: Po uzupełnieniu stanu wiedzy o przedmiotach ochrony wyznaczenie właściwej ilości egzemplarzy drzew „następców” w granicach obszaru i pozostawienie ich, jako przestojów o funkcjach biocenotycznych dedykowanych dla tych gatunków.</i>	Uwagi nie uwzględniono. Ilość drzew „następców” zaproponował ekspert entomolog prof. UKZ dr hab. Andrzej Oleksa specjalizujący się w biologii ksylobiontów na podstawie aktualnej wiedzy naukowej oraz wyników badań terenowych. Propozycję należy uznać za ostrożną i uwzględniającą funkcje gospodarcze lasów. Jest to propozycja oparta na oszacowaniu gdyż precyzyjne (np. 278 szt.): „(...) wyznaczenie właściwej ilości egzemplarzy drzew „następców” w granicach obszaru i pozostawienie ich, jako przestojów o funkcjach biocenotycznych dedykowanych dla tych gatunków.” nie jest możliwe do określenia (co do sztuki) i zawsze będzie pewnym oszacowaniem. Liczba drzew następców nie wynika (i nie powinna wynikać) z liczby: „wszystkich senilnych egzemplarzy drzew oraz drzew dziuplastych w obszarze” jak sugerują składający uwagę, a raczej z potrzeb przedmiotów ochrony w perspektywie kolejnych dziesięcioleci. Mając na uwadze powyższe konkretna liczbę 300 egz. zamieniono na ok. 300 egz. Zdaniem pełniącego nadzór nad obszarem, wyznaczenie drzew „następców” powinno nastąpić jeszcze przed zleceniem uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony, ze względu na czasochłonne uzyskiwanie środków zewnętrznych na sfinansowanie działania.
15	Nadleśnictwo Chojna	Uwaga dotycząca zał. 3 – do zagrożenia o kodzie B07 Inne rodzaje praktyk leśnych (Ujednolicenie struktury wiekowej drzewostanu. Obecność luki pokoleniowej między młodszym pokoleniem drzew a niezbyt licznymi drzewami senilnymi o wieku przekraczającym 200 lat). Przedmioty ochrony: kozioróg dębosz, pachnica dębowa. Treść uwagi: <i>Wnosimy o usunięcie zagrożenia. W obszarze Natura 2000 znajdują się drzewostany w różnym przedziale wiekowym. W ciągu ostatnich 10-leci znacznie wzrósł udział dębu w składzie drzewostanów w obszarze Natury 2000, w wyniku prowadzonych rębni</i>	Uwagi nie uwzględniono. Wszystkie zagrożenia zostały zidentyfikowane na podstawie szczegółowych prac terenowych. W obrębie wszystkich siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków wyznaczono łącznie ponad 350 transektów, gdzie dokonywano oceny poszczególnych wskaźników zgodnie z obowiązującymi metodykami. Kwestionowane zagrożenie zostało zidentyfikowane na trzech z czterech ocenianych stanowiskach pachnicy dębowej oraz na

		<i>złożonych struktura wiekowa jest zróżnicowana.</i>	jednym z dwóch ocenianych stanowiskach kozioroga dębosza.
16	Nadleśnictwo Chojna	Uwaga dotycząca zał. 4. Treść uwagi: <i>uwaga ogólna dla leśnych siedlisk przyrodniczych – perspektywa osiągnięcia zakładanego celu działań ochronnych w zakresie zwiększenia zasobów martwego drewna, wieku drzewostanu wydaje się zbyt optymistyczna, gdyż wymaga to dłuższej perspektywy.</i>	Uwagi nie uwzględniono. Zgodnie z obowiązującymi zapisami ustawy o ochronie przyrody, plan zadań ochronnych nie ma wyznaczonych ram czasowych (patrz: uwaga nr 12).
17	Nadleśnictwo Chojna	Uwaga dotycząca zał. 5 – do działania o treści: Naturalny rozwój ekosystemu (bez zabiegów gospodarczych). Przedmioty ochrony: 91D0 oraz 91E0. Treść uwagi: <i>Wnosimy o zmianę zapisu poprzez: Naturalny rozwój ekosystemu (bez zabiegów gospodarczych). Z wyłączeniem sytuacji klęskowych oraz przypadków zagrażających trwałości lasu i / lub bezpieczeństwu ludzi i mienia.</i>	Uwagę uwzględniono częściowo. Zapis powinien się ograniczyć do: „Naturalny rozwój ekosystemu (bez zabiegów gospodarczych), z wyłączeniem przypadków zagrażających bezpieczeństwu ludzi i mienia”, bez „sytuacji klęskowych” oraz „przypadków zagrażających trwałości lasu”. W brzezinach bagiennych 91D0 „sytuacje klęskowe” oraz „przypadki zagrażające trwałości lasu” o nieantropogenicznej genezie są naturalnym zjawiskiem i należy je tolerować. Są to siedliska praktycznie nieużytkowane gospodarczo. Także w płatach łągów 91E0 „sytuacje klęskowe” oraz „przypadki zagrażające trwałości lasu” powinny być tolerowane, co wydaje się warunkiem koniecznym do naturalnego rozwoju ekosystemu. Płaty 91E0 (poza rezerwatem przyrody „Olszyny Ostrowskie”) pokrywają nieznaczną powierzchnię obszaru (wąskie dolinki cieków oraz brzegi jeziora Ostrów i pełnią głównie funkcje ochronne: drzewostany „cenne” oraz „wodochronne”, więc „sytuacje klęskowe” (np. wiatrołomy i wywroty, większe nagromadzenie ksylobiontów owadzych czy grzybów), powinny być tu tolerowane gdyż prowadzą do naturalizacji tych powierzchni i umożliwiają im pełnienie funkcji biocenotycznych (wodochronnych, ostoi gatunków chronionych). Jedynym uzasadnieniem interwencji w obrębie płatów tych siedlisk powinny bezwzględnie pozostać zagrożenia dla bezpieczeństwa ludzi i mienia (np. pożary, wiatrołomy nad drogami, szlakami pieszymi, miejscami odpoczynku czy stanowiskami wędkarskimi), co zostało uwzględnione podczas korekty zapisu działania.
19	Nadleśnictwo Chojna	Uwaga dotycząca zał. 5 – do działania o treści:	Uwagę uwzględniono.

		<p>1) Pozostawienie płatu siedliska jako ostoi bioróżnorodności biologicznej/ płatu referencyjnego siedliska wyłączonego z użytkowania. Płat siedliska 9110 w Nadleśnictwie Chojna Leśn. Piasecznik wydz. 153f (całe), 153d (część), 153g (część).</p> <p>2) Wyznaczenie najbardziej reprezentatywnego fragmentu płatu siedliska o powierzchni ok. 2,5 ha, jako ostoi bioróżnorodności biologicznej/ płatu referencyjnego siedliska i wyłączenie z użytkowania. Jest: Płat siedliska 9110 w Nadleśnictwie Chojna Leśn. Piasecznik wydz. 153h (część), 153i (część), 153l (część), 164a (część), 164b (część).</p> <p>Treść uwagi: 1) <i>Pozostawienie płatu siedliska jako ostoi bioróżnorodności biologicznej/ płatu referencyjnego siedliska wyłączonego z użytkowania.</i> Płat siedliska 9110 w Nadleśnictwie Chojna Leśn. Piasecznik wydz. 153f (całe), 153d (część), 153g (część).</p> <p>2) <i>Wyznaczenie najbardziej reprezentatywnego fragmentu płatu siedliska o powierzchni ok. 2,5 ha, jako ostoi bioróżnorodności biologicznej/ płatu referencyjnego siedliska i wyłączenie z użytkowania.</i></p> <p>Winno być: Płat siedliska 9110 w Nadleśnictwie Chojna na terenie: - Leśn. Piasecznik wydz. 153h (część), 153i (część), 153l (część), - Leśn. Łukowice wydz. 164a (część), 164b (część).</p>	<p>Poprawiono zapis dot. obszaru wdrażania</p>
20	Nadleśnictwo Chojna	<p>Uwaga dotycząca zał. 5 – do działania o treści: Stopniowa eliminacja z drzewostanu dąglezji, modrzewia, świerka oraz robinii akacjowej w ramach zabiegów gospodarczych p.p. trzebieży, cięć przygodnych).</p> <p>Płaty siedliska 9170 w Nadleśnictwie Chojna: Jest: Leśn. Piasecznik wydz. 173f (całe), 181a (część); Jest: Leśn. Łukowice wydz. 129i (część), 129j (część), 144Aa (część).</p> <p>Treść uwagi: <i>Stopniowa eliminacja z drzewostanu dąglezji, modrzewia, świerka oraz robinii akacjowej w ramach zabiegów gospodarczych p.p. trzebieży, cięć przygodnych).</i></p> <p><i>Płaty siedliska 9170 w Nadleśnictwie Chojna:</i> <i>Winno być: Leśn. Łukowice wydz. 173f (całe), 181a (część);</i> <i>Winno być: Leśn. Piasecznik wydz. 129i (część), 129j (część), 144Aa</i></p>	<p>Uwagę uwzględniono.</p> <p>Poprawiono zapis dot. obszaru wdrażania.</p>

		<p>(część).</p> <p>Ponadto Nadleśnictwo Chojna wnosi o zmianę zapisu poprzez usunięcie wydz. 144Aa (część), wydz. 129j (część) oraz wydz. 129i (część). Nieuzasadnionym działaniem jest stopniowa eliminacja daglezi w ww. wydzieleniach, ponieważ w wydz. 144Aa znajdują się Wyłączony Drzewostan Nasienny Daglezjowy, natomiast wydzielenia 129i (część) oraz 129j (część) stanowią bezpośrednie sąsiedztwo WDN i udział daglezi w nich jest znikomy.</p>	<p>Uwagi nie uwzględniono.</p> <p>Wydzielenie leśne 144Aa zajmuje 5,4 ha powierzchni, natomiast siedlisko 9170 zajmuje jedynie 1,8 ha, czyli nieco ponad 30%. Jest to płat dojrzałego grądu w obniżeniu terenu. Drzewostan w pierwszym piętrze buduje przerzedzona daglezia zielona <i>Pseudotsuga menziesii</i>. W drugim piętrze dominuje grab. Runo mocno zacienione, z niewielkim pokryciem, głównie cienioznośnych paproci. W centralnej jego części znajdują się pozostałości zgrądowiałego łągu.</p> <p>Wskaźnik „gatunki obce w drzewostanie” oceniono jako U2, za co odpowiada 30% pokrycie płatu daglezią zieloną, odnawiającą się. Występowanie gatunków obcych obniża ocenę płatu siedliska, dlatego też należało zaplanować działania prowadzące do osiągnięcia wyższej oceny. W zał. 4 (cele działań ochronnych) założono poprawę wskaźnika z poziomu oceny złej U2 do poziomu oceny właściwej FV. Jedynym sposobem poprawy wskaźnika jest stopniowa eliminacja ww. gatunku.</p> <p>W wydzieleniach 129i, j w obrębie dolinki erozyjnej ciekłu znajduje się płat grądu, w którym pierwsze piętro buduje przerzedzona daglezia zielona, buk i dęby, w drugim piętrze dominuje już grab. Podobnie, jak w przypadku płatu w wydz. 144Aa wskaźnik „gatunki obce w drzewostanie” został oceniony na U2 (ok. 20% udział gatunków obcych w drzewostanie). W celu poprawy wskaźnika zaplanowano stosowne działania, czyli eliminacje tychże gatunków, w tym daglezi zielonej.</p>
--	--	---	---

Na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190), Wojewoda Zachodniopomorski pismem z dnia 12 grudnia 2024 r. znak: P-1.05.22.30.2024.KD uzgodnił projekt zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wzgórza Krzymowskie PLH320054.